

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА МАРТИН ЮЛИЯНОВ ЦЕНОВ НА ТЕМА „ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ И СТИЛОВЕ НА ХУМОР В ПРОЦЕСА НА СЕБЕПРИЕМАНЕ И ПРИЕМАНЕ ОТ ДРУГИТЕ“ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

Проблемът за емоционалната интелигентност през последните години привлича интереса на редица изследователи. Поставен обаче в контекста на връзката със стиловете на хумор в процеса на себеприемане и приемане от другите, той разкрива нови изследователски перспективи. Епизодични са проучванията в тази област. В този смисъл опитът на М. Ценов да обвърже в своя дисертационен труд различните аспекти на проблема, да разкрие регулативните функции на емоционалната интелигентност и стиловете на хумор в процеса на себеприемане и приемане от другите безспорно предизвиква интерес – новаторски по съдържание, много интересен като замисъл и начин на реализация, с възможности за практическо приложение.

Представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря напълно на изискванията на закона както структурно, така и съдържателно. Разработен е в обем от 174 страници, включително приложенията. Съдържанието е структурирано в три глави, основни изводи и заключение.

Докторантът демонстрира много добра ориентация и познаване на специализираната литература, умение да обобщава и класифицира наличната информация, да извежда закономерности и тенденции. Литературният обзор е направен задълбочено и компетентно, личи високата професионална култура на докторанта, независимо от базовото му образование.

Мартин Ценов очертава теоретичната рамка на своя дисертационен труд на основата на задълбочен литературен обзор – 197 източника, от които 59 на кирилица и 138 на латиница. Докторантът извежда теоретичните предпоставки на емоционалната интелигентност, хумора, себеприемането и приемането от другите –

същност, генезис, теории, модели. Специално внимание заслужава изведението от М. Ценов комплексен теоретичен модел на изследването, който считам за принос на дисертационния труд. В него докторантът очертава същественото място на емоционалната интелигентност като регулативна личностна характеристика във връзка с оценката за себеприемане и приемане от другите, стиловете на хумор и индивидуалните различия.

Постановката на изследването, представена във втора глава, е компетентно и подробно представена. Изследователският дизайн е логично следствие от теоретичния анализ и изведения комплексен модел. Целта и задачите са много добре формулирани. Макар и много на брой, задачите са логично обвързани с формулираните хипотези. Използваният методически инструментариум е прецизно представен и адекватен на целта и задачите на изследването – Въпросник за измерване на емоционалната интелигентност като личностна черта (TEIQ – SF), Въпросник за измерване на стиловете на хумор (HSQ), Скала за измерване на себеприемането, Скала за „Приемане от другите“. Подробно и прецизно са представени психометричните характеристики на използваните методики. Приложени са адекватни съвременни методи за статистическа обработка на получените експериментални данни.

В трета глава – Резултати и обсъждане, са представени и анализирани получените експериментални данни. Анализът на резултатите е задълбочен и коректен, с изразено лично отношение и следва формулираните хипотези и изведените задачи. Логично при използване на такава богата методика са получени интересни и многопосочни данни. Повечето от изведените хипотези са категорично потвърдени. Установена е положителна връзка между емоционалната интелигентност и чувството за себеприемане и приемане от другите, както и с позитивните стилове на хумор. Изведена е отрицателната връзка на деструктивният стил на хумор със себеприемането. Установена е позитивна връзка между адаптивните стилове и приемането от другите и съответно, негативна с дезадаптивните стилове на хумор.

Заслужава внимание установеният факт, че с повишаване на образованието нараства и емоционалната интелигентност. Интерес представляват и получените резултати от медиационния анализ.

В дисертационния труд могат да се открият следните научни приноси:

1. Изведен е комплексен теоретичен модел на изследването, в който е очертана ролята на емоционалната интелигентност като регулативна личностна характеристика във връзка с оценката за себеприемането и приемането от другите, стиловете на хумор и индивидуалните различия.
2. Разработени са две авторски скали - Скала за измерване на „Себеприемане“ и Скала за „Приемане от другите“.
3. Адаптиран е за български условия „Въпросник за стилове на хумор“.
4. Установени са регулативните функции на емоционалната интелигентност в процеса на себеприемане и приемане от другите, както и ролята и на медиатор между стиловете на хумор и себеприемане и приемане от другите.

Основните изводи са коректни и произтичат от получените резултати от изследването. Очертани са възможности за практическо приложение на получените данни и изведените закономерности.

Работата би спечелила ако се изчистят множеството правописни грешки.

Авторефератът адекватно отразява съдържанието на дисертационния труд.

Докторантът е представил 3 публикации във връзка с дисертационния труд.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд на Мартин Ценов на тема „Емоционална интелигентност и стилове на хумор в процеса на себеприемане и приемане от другите“ е интересен и новаторски като замисъл и реализация и разкрива нови изследователски перспективи. Голяма част от получените резултати имат приносен характер. Дисертацията следва ясна логика. Докторантът демонстрира много добра професионална грамотност, умение да анализира резултатите компетентно и задълбочено, както и да демонстрира собствена позиция.

Като имам предвид качествата и приносите на представения дисертационен труд, убедено предлагам на Уважаемото Научно жури да гласува „За“ присъждане на научната и образователна степен „Доктор“ на Мартин Юлиянов Ценов.

25.05.2017 г.

Изготвил становището:

(проф. Т. Янчева, ДН)